

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปฏิกริยาจริยธรรมของนักเรียน ครูและผู้บริหาร
ต่อพฤติกรรมตนเองของผู้อื่น และศึกษาอิทธิพลของตัวแปรเพศ ศาสนา สถานภาพ ภูมิภาค
สภาพความเป็น เมืองและอาชีพหลักของครอบครัว ที่มีต่อปฏิกริยาจริยธรรม

สมมติฐานการวิจัย

บุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ศาสนา สถานภาพ ภูมิภาค สภาพความเป็น
เมือง และอาชีพหลักของครอบครัว มีปฏิกริยาจริยธรรมทั้งทางบวกและทางลบต่อพฤติกรรมต่อ
ตนเองขอผู้อื่นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ และนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๒๔ ครูและผู้บริหาร ในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง
ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๘๓๔ คน ซึ่งได้จากการเลือก
ตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ สถานภาพ เพศ
อายุ ภูมิภาค วรรณะ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพหลักของครอบครัว รายได้ทั้งหมด
ในครอบครัว

๒. มาตรการวัดปฏิกริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมตนเองของผู้อื่น ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร.ธีระพร อูรรณโณ และคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวการสร้างจากมาตรฐานความ-
หมายของออสกูดและคณะ และมาตรฐานเกณฑ์กิจกรรมของทรีแอนดิส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ความตรง (Validity) และความเทียบเคียงกัน (Equivalence) ของมาตรวัด โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔๘ คน

๑.๒ ติดต่อขอความร่วมมือในการทำการวิจัยจากโรงเรียนที่ได้คัดเลือกไว้

๒. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๑ กลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสอบถามพร้อมกันในเวลาเรียน

๒.๒ กลุ่มตัวอย่างครู ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการแจกมาตรวัดแก่ครูและอาจารย์ของโรงเรียน

๒.๓ กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ในกรณีที่ทางโรงเรียนสามารถนัดมาประชุมที่โรงเรียนได้ ผู้วิจัยจะให้ผู้ปกครองที่มาทำมาตรวัดพร้อมกัน ถ้าทางโรงเรียนไม่สามารถนัดผู้ปกครองมาได้ ผู้วิจัยจะฝากมาตรวัดกับนักเรียนที่เคยก่อนนำไปชี้แจงให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) คำนวณ และวิเคราะห์ค่าดังต่อไปนี้

๑. มีขั้วมี เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปฏิบัติการวิจัยธรรมเป็นรายพฤติกรรม และจำแนกตามตัวแปรอิสระทั้งหมด ๖ ตัวแปร

๒. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามตัวแปรอิสระ โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

๓. ในกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

๑. นักเรียน ครู และผู้ปกครองจะมีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกแน่ๆ และจะไม่มีปฏิกริยาทางลบแน่ๆ ต่อพฤติกรรมต่อตนเอง ๖ พฤติกรรม คือ ความขยันหมั่นเพียร ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยในตนเอง การปรับปรุงตนเอง การรักษาสุขภาพความภาคภูมิใจในตนเอง

๒. นักเรียน ครูและผู้ปกครองอาจจะมีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกและอาจไม่มีปฏิกริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรม ๑๐ พฤติกรรมคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง การสำรวจตนเอง ความละเอียดใจ การตั้งมาตรฐานตนเอง ความพอใจในตนเอง การระงับความอยาก การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง ความรู้สึกผิดและการลงโทษตนเอง

๓. นักเรียน ครู และผู้ปกครองตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกและอาจจะมีปฏิกริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรม การให้คุณค่าตนเองและการปรุงแต่งร่างกาย

๔. นักเรียน ครู และผู้ปกครองตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกและทางลบต่อพฤติกรรม การไม่ควบคุมอารมณ์

๕. นักเรียน ครู และผู้ปกครอง จะไม่มีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกแน่ๆ และอาจจะไม่มีปฏิกริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรมการลุ่มหลงอบายมุข

๖. ตัวแปรอิสระทั้ง ๖ ตัวแปร อันได้แก่ เพศ ศาสนา สถานภาพ ภูมิภาค สภาพความเป็นเมือง และอาชีพหลักของครอบครัว มีอิทธิพลต่อปฏิกริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเอง ในระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$ หรือน้อยกว่า) โดยที่ ภูมิภาค สภาพความเป็นเมือง

และสถานภาพ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดตามลำดับ และศาสนาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด กล่าวคือ

๖.๑ คนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคตะวันออก เชียงเหนือมีปฏิกริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเองของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน ๑๗ พฤติกรรม โดยคนที่อยู่ในภาคตะวันออก เชียงเหนือมีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่าและทางลบมากกว่าบุคคลอื่น คนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และภาคใต้มีปฏิกริยาจริยธรรมทางบวกมากกว่าและทางลบน้อยกว่าบุคคลอื่น ๖.๒ คนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เขตใน กรุงเทพมหานคร เขตนอก อำเภอเมืองและอำเภอชนบทมีปฏิกริยาจริยธรรม ต่อพฤติกรรมต่อตนเองของผู้อื่น

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน ๑๕ พฤติกรรม โดยคนที่อยู่ในอำเภอชนบทมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่าและทางลบมากกว่าบุคคลอื่น คนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครทั้งเขตในเขตนอกมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกมากกว่าและทางลบน้อยกว่าบุคคลอื่น

๖.๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ครูและผู้ปกครองมีปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑๓ พฤติกรรม โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่า และทางลบมากกว่าบุคคลอื่น ครูมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกมากกว่าและทางลบน้อยกว่าบุคคลอื่น

๖.๔ คนที่มีอาชีพหลักของครอบครัวรับราชการ ใช้แรงงาน ธุรกิจการค้า และลูกจ้างเอกชน มีปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเองของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑๑ พฤติกรรม โดยคนที่มีอาชีพหลักของครอบครัวใช้แรงงานมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่าและทางลบมากกว่าบุคคลอื่น คนที่มีอาชีพหลักของครอบครัวรับราชการมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกมากกว่า และทางลบน้อยกว่าบุคคลอื่น

๖.๕ กลุ่มชายและกลุ่มหญิงมีปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเองของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๔ พฤติกรรม โดยกลุ่มชายมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่าหรือมีปฏิริยาจริยธรรมทางลบมากกว่ากลุ่มหญิงในพฤติกรรม การระงับความอยากความรู้ตัวไม่ประมาท ความรู้สึกผิด ความละเอียดใจ การลงโทษตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย กลุ่มหญิงมีปฏิริยาจริยธรรม ทางบวกน้อยกว่า หรือมีปฏิริยาจริยธรรมทางลบมากกว่ากลุ่มชายในพฤติกรรม การไม่ควบคุมอารมณ์ การลุ่มหลงอบายมุข และการให้คุณค่าตนเอง

๖.๖ คนที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์และอิสลามมีปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมต่อตนเองของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ พฤติกรรม คือ การให้รางวัลตนเอง โดยคนที่นับถือศาสนาคริสต์ มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกน้อยกว่าและทางลบมากกว่า คนที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม

ข้อเสนอแนะ

๑. ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นสภาพที่เป็นจริงของแนวคิด และปฏิกริยาจริยธรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ต่อพฤติกรรมตนเองของผู้อื่น ผลที่ได้นี้ย่อมจะเป็นประโยชน์ไม่น้อย ถ้าผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาจะนำไปประกอบการพิจารณา จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยศึกษา เพื่อให้การพัฒนาคนในสังคมไทยเป็นไปได้อย่างสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงยิ่งขึ้น

๒. การมีการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ อาทิเช่น ประชาชนทั่วไป กลุ่มเยาวชน ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่นๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด และปฏิกริยาจริยธรรมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ควรทำการวิจัยเพิ่มเติม เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระอื่นๆ อาทิเช่น ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับสติปัญญา เป็นต้น

๔. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางหรือสามทาง (Two-Way or Three Way Analysis of Variance)

๕. ควรจะได้มีการทำวิจัยโดยวิธีการสังเกตจากสภาพจริงเพื่อจะได้ทราบปฏิกริยาจริยธรรมที่เป็นจริงได้ดียิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย